

# 5 יציאת מצד מבית פרעה

פרשת שמות, פרק ב, פסוקים יא-כב

## רקע עיוני

ביחידה זו אנו מתוודעים למשה כאיש צעיר המודע לכך שהוא מבני ישראל. בסיפור שלושה אירועים שבהם מעורב משה הצעיר ואלה מעידים על אופיו ומכניים את הרקע לסיפור בחירתו כמנהיג.

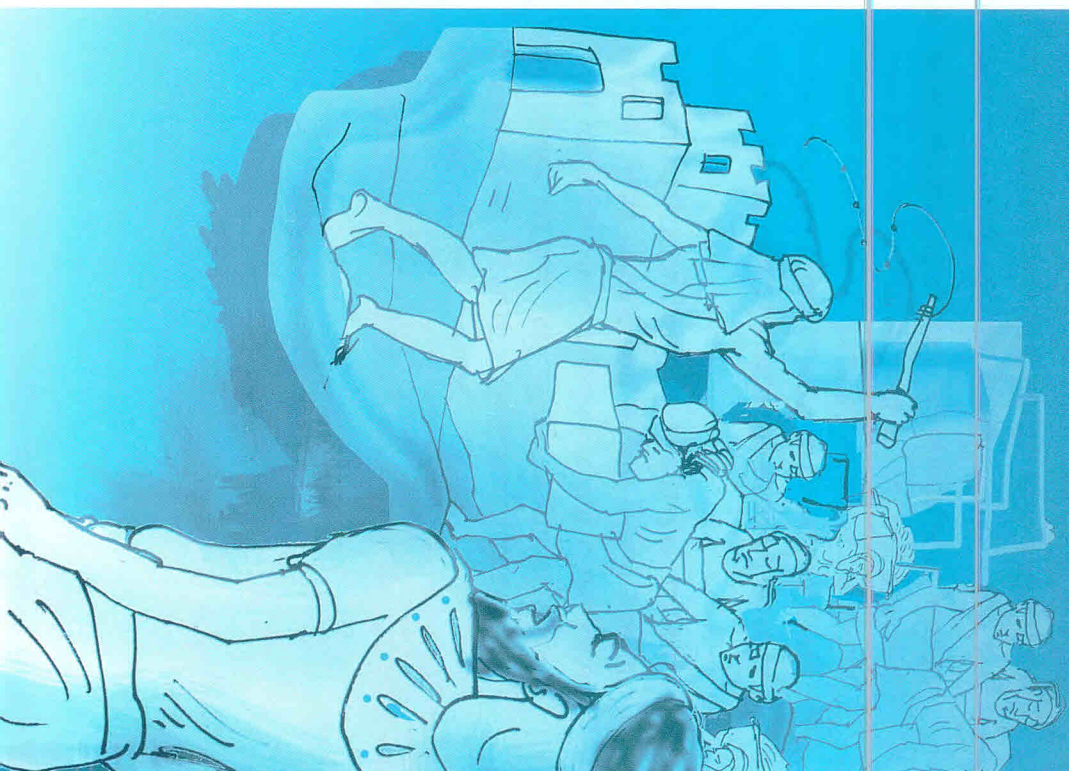
האירועים הם:

- א. מריבה בין נוכרי לעברי ("איש מצרי מכה איש עברי")
- ב. מריבה בין שני עברים ("שני אנשים עברים נצים")
- ג. עימות בין נוכרים (בנות יתרו והרוועים) - "ויקם משה ויושיעו"

כל אחד מהאירועים מייצג אבטיפוס של סכסוך והתערבות לטובת הצדק. אילו סיפורה התורה רק את המקרה הראשון, אפשר היה לטעון שהיש האחרון לבני עמו היגיע את משה ולא דרישת הצדק כשליעמו. אילו סופר גם המקרה השני, עדיין היה מקום לפקפק שמא רדיפת הצדק של משה קיימת רק כלפי בני עמו. בא האירוע השלישי, שבו כל הצדדים נוכרים ורים למשה, וגם בו משה פעל על פי דרישת הצדק. המשותף לכל האירועים הוא התערבות בסכסוך בניסיון לפתור. בסיפור לילדים יש להדגיש את המשותף לשלושת האירועים ולא את ההבדלים ביניהם. על ידי כך נבליט תכונה מרכזית בדמותו של משה כרוחף צדק, ונחזק ערכים שבין אדם לחברו.

הסיפור מכין את הרקע להבנת הבחירה של הקב"ה במשה כנביא וכמנהיג.

הסיפור מעורר רגשות שונים. בתחילת היחידה יש אלמנטים קשים של ריב ואי-צדק, המאה הריגה, ובסופה - נימת שמחה: נישואי משה וציפורת והולדת בנם הראשון. המגמת תחליט מתוך שיקול דעת כיצד ליצור איזון בין הנושאים.



## זרז לספור

אירוע זה מעורר רגשות שונים. מן הראוי לאפשר לילדים לבטא את מחשבותיהם על האירוע. אפשר לשלב את פירוש רש"י (שם): "ויפן כה וכה: ראה מה עשה לו בבית ומה עשה לו בשדה". רש"י מצביע על שיקול הדעת של משה לפני המעשה.

למחרת, שוב יצא משה לראות מה שלום בני ישראל, והנה שני אנשים עברים רבים בניגהם.

וַיֹּאמֶר לְלֵשָׁעַי: "לָקַחְתָּ תְּבִיחַ רֶעֱדָה?" פסוק א

ענה האיש המכה למשה:

"מִי שִׁמְדָה לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפְטֵי תִלְקֶהֱגֵי אֵתָה אֶמֶר פֶּאֶשָׁר תְּבִיחַת אֶת תַּמְצִירֵי?" פסוק יד

שמעתם מה אמר האיש המכה למשה?  
כיצד הוא ידע מה שקרה אחרול?  
משה נבהל

"אֲכַן נִדְרַע תְּבִיכָר" פסוק יז

הם יודעים מה שקרה אחרול למצרי שהכיתי.

וַיִּשְׁמַע פְּרַעֲהוֹ אֵת תְּבִיכַר תְּנִיחָה וַיִּבְקַשׁ לְקַחַת אֶת מִשְׁחַת וַיִּבְרַח וַיִּשְׁמַע מִפְּנֵי פְרַעֲהוֹ פסוק טו

כיצד לדעתכם שמע פרעה מה שקרה לנוש המצרי?

בפעם הקודמת סיפרנו על הולדת משה וכיצד אמו הסתירה אותו. משה גדל בבית של בת פרעה עד שהיה לאיש צעיר. התורה איננה מספרת לנו מה קרה לו בילדותו בבית של בת פרעה. היא מספרת לנו מה קרה לאחר שגדל והיה לאיש צעיר. מי רוצה לנסות לדמיין את משה כילד בבית בת פרעה, כיצד הרגיש, מה עשה, מי היו חבריו וכו'.

בסיפור שנספר היום - משה היה כבר גדול. התורה מספרת לנו שמשה ידע שהוא עברי, שהוא שייך לבני ישראל, על אף שהוא גדל אצל בת פרעה.

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מִשָּׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיִּרְא פַּסְבָּלָתָם פסוק ב, פסוק יא

כשיצא משה מבית פרעה אל בני ישראל, אל אחיו, מה הוא ראה?  
השאלה נועדה לאפשר לילדים לתאר על פי זיכרונם התרשמותם את עבודת הפוך.

יום אחד, כשיצא משה החוצה

וַיִּרְא אִישׁ מִצְרִי מִכֹּהֵן עֹבֵר מֵאֶחָיו פסוק יא

משה ראה נוש מצרי מכה איש מבני ישראל. מה חשב משה? מה הוא הרגיש? משה הסתכל לכל הצדדים

וַיִּרְא פִּי אִישׁ וַיִּשֵׁי פסוק יב

הוא הכה את הנוש המצרי הסמין אותו בחול.

